Ontsnapte coronavirus toch uit lab Wuhan?
AD
05:14

Ontsnapte coronavirus toch uit lab? ‘Heel veel toevalligheden wijzen in richting instituut’

VIDEO Het verhaal dat het coronavirus afkomstig is uit een lab in Wuhan, is lang afgedaan als complottheorie. Maar nu eisen ook de Amerikaanse president Joe Biden, de EU en wetenschappers dat de labtheorie serieus onderzocht wordt. Wat is er veranderd?

Annemieke van Dongen 14 jun. 2021 **Laatste update:** 15-06-21, 11:18

Was het niet té toevallig dat het nieuwe zeer besmettelijke, dodelijke coronavirus Sars-CoV-2 uitgerekend opdook in Wuhan, de stad die een van de meest gerenommeerde instituten ter wereld huisvest dat onderzoek doet naar coronavirussen? Op sociale media gonsde het begin vorig jaar al snel van de geruchten. Het virus zou uit het laboratorium zijn gelekt. In opdracht van het Chinese leger zou daar in het geheim gesleuteld zijn aan een biologisch wapen. Of een labmedewerker had een fout gemaakt, was geïnfecteerd geraakt en had per ongeluk andere mensen in de Chinese miljoenenstad besmet.

Lees ook

China verwerpt voorstel VS voor nieuw onderzoek oorsprong corona

▲ Beveiligers bewaken het Wuhan Institute of Virology tijdens het bezoek van het team van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) in februari, dat onderzoek deed naar de oorsprong van de pandemie. © Reuters

Die verhalen werden snel de kop in gedrukt. Niet alleen door de Chinese autoriteiten. Al voordat in Nederland de eerste coronabesmetting was vastgesteld, hadden wetenschappers het labscenario taboe verklaard. ,,Wij veroordelen complottheorieën die suggereren dat Covid-19 geen natuurlijke oorsprong heeft ten zeerste”, schreven 27 wetenschappers op 19 februari vorig jaar in het gerenommeerde medisch vakblad *The Lancet*. ,,Samenzweringstheorieën creëren alleen maar angst, geruchten en vooroordelen die onze wereldwijde samenwerking om het virus te bestrijden in gevaar brengen.”

> **Wij veroordelen complottheorieën die suggereren dat Covid-19 geen natuurlijke oorsprong heeft ten zeerste**
>
> - Verklaring van 27 wetenschappers in februari 2020 in The Lancet

NET BINNEN

21:30 Man (54) laat dubbelganger door cobra doden voor levensverzekering van 4,3 miljo...

21:30 Kritiek op omvang van Duitse parlement zwelt aan: ‘XXL-Bondsdag moet...

21:07 Verloofde Gabby werd voor zijn moeder aangezien en kon probleemloos vertrekken

20:00 Te koop voor 471 miljoen euro: Romeinse villa met superzeldzame...

19:30 Nederlanders stuiten tijdens fototrip in Ardennen op lijk: ‘Ik zag opeens een arm’

BEKIJK ALLE ARTIKELEN

Volg het AD op social media

MEEST GELEZEN

Politie Texas vindt lichaam van 9-jarige jongen in huis met zwaar verwaarloosde... 1

Onderzoek naar injecteren Britse vrouwen tijdens het uitgaan; ‘nieuwe pilletje in... 2

Verloofde Gabby werd voor zijn moeder aangezien en kon probleemloos... 3

Man (54) laat dubbelganger door cobra doden voor levensverzekering van 4,3... 4

PREMIUM
Oud-minister Ben Bot kent spelletje van Erdogan: ‘Elke keer soort toneelstukje’ 5

AD WEBWINKEL

TINA - De Tina Turner Musical: tot €5,- voordeel!
Voor €43.95

Madurodam
Van ~~€21.5~~ voor €14.5

Diergaarde Blijdorp
Van ~~€24.5~~ voor €14.5

Van der Valk Hotelovernachting
Voor €79

Classical Christmas Concert
Van ~~€80~~ voor €49

BEKIJK ONZE AANBIEDINGEN

Speel hier gratis puzzels, quizzen en spelletjes

MEEST GEDEELD

Japanse prinses trouwt morgen met burgerjongen: klinkt magisch, maar...

Vleermuizen

Het coronavirus dat inmiddels zeker 3,8 miljoen doden op zijn conto heeft, is volgens de meeste virologen op mensen overgesprongen vanuit het dierenrijk. Waarschijnlijk is het afkomstig van vleermuizen, die veel coronavirussen met zich meedragen. Wellicht is het via een 'tussengastheer', zoals een schubdier op de markt, bij mensen beland. Bewijs is er niet, maar ook na de onderzoeksmissie naar Wuhan van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) werd begin dit jaar bevestigd dat een natuurlijke oorsprong van de pandemie verreweg het meest aannemelijk is. De coronavirussen Sars en Mers zijn namelijk ook van vleermuizen via andere dieren op mensen overgesprongen. En het 'toeval' dat het virologie-instituut van Wuhan zich op coronavirussen richt? Dat is logisch, want die komen in Zuidoost-Azië het meeste voor.

▲ Een onderzoeker haalt een vleermuis uit een net. Vleermuizen zijn een bekende bron van coronavirussen. De meeste wetenschappers denken daarom dat ook Sars-CoV-2 van vleermuizen afkomstig is. © Reuters

Moedwillig verspreid

Ja, de toenmalige Amerikaanse president Trump bleef ondertussen beweren dat China het virus moedwillig de wereld in had geholpen. Maar dat was politiek, een drukmiddel voor de Chinese president Xi Jinping. Wie die theorie serieus nam, werd in de hoek geplaatst van viruswappies, anti-vaxers en Capitoolbestormers. Berichten met de strekking dat het coronavirus in een laboratorium is gecreëerd, werden door Facebook verwijderd. In maart zei Robert Redfield, directeur van het Center for Disease Control (het Amerikaanse RIVM) onder Trump, dat een ontsnapping uit het lab volgens hem het meest aannemelijke scenario is. Dat leverde hem hoon en zelfs doodsbedreigingen van wetenschappers op, vertelde hij aan *Vanity Fair.*

Sinds een aantal weken duikt de labtheorie echter weer overal op. Niet in de krochten van het internet, maar bij autoriteiten en in gerespecteerde media. Volgens informatie van Amerikaanse inlichtingendiensten zijn drie medewerkers van het virusonderzoeksinstituut van Wuhan in november 2019, vlak voor de officiële uitbraak, met Covid-achtige klachten in het ziekenhuis beland, zo berichtte onder andere *The Wall Street Journal*.

> **Ja, een ontsnapping uit het lab is theoretisch ook mogelijk. Mensen maken weleens fouten**
>
> - Marion Koopmans, viroloog

Recht

De Amerikaanse president Joe Biden heeft zijn inlichtingendiensten, die elkaar tegenspreken, opgedragen om hun inspanningen te verdubbelen om de oorsprong van het coronavirus te achterhalen. Binnen negentig dagen moeten zij met conclusies komen. Bidens belangrijkste corona-adviseur, Anthony Fauci, heeft China gevraagd de ziekenhuisdossiers van personeel van het Wuhan Institute of Virology (WIV) openbaar te maken. Ook hij houdt inmiddels de optie open dat het virus uit het lab afkomstig is. Volgens het WIV klopt dat niet; volgens het instituut zijn er geen medewerkers in het ziekenhuis beland. De Britse regering en de EU hebben eveneens aangedrongen op volledige openheid van China. ,,De wereld heeft het recht te weten wat er precies is gebeurd'', zei voorzitter Charles Michel van de raad van Europese regeringsleiders donderdag.

Viroloog Marion Koopmans, die deel uitmaakte van de WHO-onderzoeksmissie naar Wuhan, noemt het 'bizar wat er nu allemaal gebeurt'. Zij is er nog steeds van overtuigd dat de dier-op-mensroute (zoönose) de meest waarschijnlijke is. ,,Ik heb nog geen enkel nieuw bewijs gezien voor de labhypothese. De verhalen over mensen uit het lab die opgenomen zijn in het ziekenhuis komen van geheime bronnen en worden, ondanks herhaaldelijk verzoek, niet gedeeld.''

Ze beaamt dat een ontsnapping uit het lab theoretisch gezien mogelijk is. ,,Mensen maken weleens fouten. Maar lekken zijn uitermate zeldzaam, in tegenstelling tot virussen die overspringen van dier op mens. Na alles wat ik in Wuhan gezien heb, vind ik de labroute de minst waarschijnlijke. De wetenschappers van het Wuhan Institute of Virology zijn altijd zeer open geweest over waar ze mee bezig waren. Als ze een nieuw coronavirus hadden ontdekt, denk ik dat ze daar direct over gepubliceerd zouden hebben in *Nature*.''

Poolse premier waarschuwt Europese Unie voor 'derde wereldoorlog'

6-jarige die kabelbaanramp overleefde moet terug naar tante in Italië

Vliegtuig laat uitwerpselen vallen op man in tuin: 'Alles zat onder, tot tuinparasols...

Politie Texas vindt lichaam van 9-jarige jongen in huis met zwaar verwaarloosde...

Verzin de winnende tekst voor Uit De Kom

Speel hier de sudoku van vandaag

新 闻 发 布 会
Global Study of Origins of SARS-CoV-2

▲ Marion Koopmans op de persconferentie van de Wereldgezondheidsorganisatie in februari. Na afloop van een onderzoeksmissie naar Wuhan concludeerde zij samen met andere wetenschappers dat een lablek van het coronavirus 'extreem onwaarschijnlijk' is. © AP

‘Batwoman’

Hoe onwaarschijnlijk is het, dat Sars-CoV-2 ontsnapte uit een lab? Sinds de Sars-uitbraak in 2002 verzamelde het virologie-instituut van Wuhan onder leiding van onderzoekster Shi Zhengli tientallen coronavirussen bij vleermuizen. Vanwege haar avontuurlijke onderzoeksexpedities naar grotten en mijnschachten werd Shi door haar collega's *'batwoman’* (vleermuisvrouw) genoemd. Een database van het instituut met 22.000 virusmonsters en -sequenties, waaronder 15.000 van vleermuizen, is volgens *The Wall Street Journal* in september 2019 echter offline gehaald. Dat zou zijn gebeurd na een serie cyberaanvallen. Shi coördineerde experimenten waarin gekeken wordt of vleermuisvirussen cellen van mensen kunnen infecteren.

Zo onderzocht viroloog Ron Fouchier van de Erasmus Universiteit jaren geleden welke veranderingen het vogelgriepvirus H5N1 besmettelijk maakt voor zoogdieren. Dat leverde veel discussie op over de risico's voor mensen. De Amerikaanse regering hield een wetenschappelijke publicatie daarover zelfs tegen uit angst dat de informatie in verkeerde handen zou komen. Over hoe (on)waarschijnlijk een lab-lek van het coronavirus is, wil Fouchier geen vragen beantwoorden, omdat hij zich ‘niet leent voor het ontkrachten van complottheorieën’.

▲ De Chinese viroloog Shi Zhengli, ook wel 'batwoman' (vleermuisvrouw) genoemd, in het zwaarbeveiligde laboratorium van het Wuhan Institute of Virology, een van de weinige plekken in de wereld waar met zeer besmettelijke virussen wordt gewerkt. © AFP

Onredelijk

Het labscenario een complottheorie noemen is onredelijk, stelt Erik van Nimwegen, hoogleraar aan het Biozentrum van de universiteit van Basel. Met vijftien vooraanstaande biologen, epidemiologen en immunologen riep hij in wetenschapsblad *Science* op om ook naar dat scenario diepgaand onderzoek te doen. ,,De lab-hypothese is nog zo goed als helemaal niet onderzocht. De onderzoeksmissie van het WHO is er op bezoek gegaan en heeft gevraagd: ‘Komt dat bij jullie vandaan?’ Het antwoord van de directeur: ‘Nee hoor.’ Dat was het wel zo’n beetje.’’

Van Nimwegen noemt het ‘wel erg toevallig’ dat Sars-CoV-2 is uitgebroken in de stad die zo’n beetje het wereldwijde epicentrum is van studie naar precies dit soort virussen. ,,Dit is op zichzelf al genoeg reden voor een grondig onafhankelijk onderzoek. Er zijn op dit moment geen relevante feiten op basis waarvan men het labscenario kan uitsluiten’’, zegt de professor, die laat weten er zelf ‘naar te neigen een natuurlijk scenario nog steeds wel het waarschijnlijkst te vinden’.

> **Er zijn op dit moment geen relevante feiten op basis waarvan men het labscenario kan uitsluiten**
>
> - Erik van Nimwegen, hoogleraar

‘Heel veel toevalligheden’

Viroloog Peter Rottier (Universiteit Utrecht), die het Wuhan Institute of Virology (WIV) tientallen keren bezocht en in Wuhan gasthoogleraar was, sluit zich daarbij aan. ,,Heel veel toevalligheden wijzen in de richting van het instituut. Iedere viroloog weet dat je nooit kunt uitsluiten dat in een lab iets misgaat; misschien heeft een onderzoeker het virus onbewust mee naar buiten genomen. De enige mensen die dat weten, werken in Wuhan. Ik ken ze als heel goede wetenschappers, maar ze zijn misschien ook slachtoffer van het Chinese regime. Als er iets is misgegaan, staan ze onder grote politieke druk om hun mond te houden.''

Bewijst het feit dat China gegevens zoals de test- en ziekenhuisdossiers van WIV-medewerkers niet openbaar maakt, niet dat ze iets onder de pet houden? Zo simpel is het ook weer niet, volgens Rottier. ,,Dat heeft ook te maken met de Chinese eer en trots. Trump heeft de zaak vanaf het begin zó op scherp gezet, dat China heeft gezegd: jullie kunnen m'n rug op.''

Tekst loopt door onder de foto.

▲ Viroloog Peter Rottier (Universiteit Utrecht) bracht vanwege zijn onderzoek naar coronavirussen tientallen bezoeken aan Wuhan. © Pix4Profs/Jan Stads

Niet wetenschappelijk

Dat een groep invloedrijke wetenschappers het labscenario al in februari vorig jaar in *The Lancet* tot complottheorie bestempelde, kan bij Rottier echter niet rekenen op begrip. ,,Dat is niet wetenschappelijk. Zolang er geen bewijzen zijn, moet je alle opties onderzoeken. Ook voor de hypothese dat het virus uit de natuur komt is op dit moment nog geen bewijs.''

De opmerkelijke verklaring in *The Lancet* was georkestreerd door de Britse zoöloog Peter Daszak, die zijn carrière heeft gewijd aan onderzoek naar virussen die afkomstig zijn van dieren. Hij is oprichter van EcoHealth Alliance, een organisatie die strijdt voor natuurbehoud als manier om pandemieën te voorkomen. Ook een aantal andere ondertekenaars van de verklaring was aan die organisatie verbonden.

> **Zolang er geen bewijzen zijn, moet je alle opties onderzoeken. Ook voor de hypothese dat het virus uit de natuur komt, is op dit moment nog geen bewijs**
>
> - Peter Rottier, viroloog

Riekt dat niet naar belangenverstrengeling? Marion Koopmans, die Daszak goed kent en begin dit jaar nog met hem in Wuhan was voor de WHO-onderzoeksmissie, vindt van niet. ,,Dat is nogal een beschuldiging aan het adres van een goede, integere wetenschapper.''

▲ Marion Koopmans (links) met Peter Daszak (derde van rechts) poseren voor een foto na het verlaten van hun hotel in Wuhan tijdens de onderzoeksmissie van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) in februari. © AFP

Immense gevolgen

Tegelijkertijd: áls ontdekt wordt dat het coronavirus uit een lab kwam, zijn de gevolgen enorm. Zeker ook voor virologen. ,,Het zou natuurlijk tot veel strengere controle en regelgeving leiden'', zegt Van Nimwegen. ,,De meeste mensen waren zich er zich niet van bewust dat onderzoekers regelmatig grotten afspeuren naar vleermuizen die geïnfecteerd zijn met voor de mens mogelijk gevaarlijke virussen, en die dan meenemen naar hun laboratorium in de grote stad om daar verder onderzoek naar te doen. Weegt het voordeel van dat soort onderzoek wel op tegen het risico? Het is begrijpelijk dat sommige wetenschappers niet erg blij zijn met dat soort vragen.''

Viroloog Rottier durft zich niet voor te stellen wat de consequenties zouden zijn als het virus ontsnapt blijkt uit het lab. ,,Dat zou voor China repercussies geven met immense gevolgen. Maar toch. De hele wereldeconomie gaat gebukt onder dit virus, er zijn miljoenen doden. China is het aan de wereld verplicht om openheid te geven.''

▲ Hoefijzervleermuizen houden winterslaap in een grot. © EPA

Dat geldt ook voor de VS, vindt Koopmans. ,,Als de Amerikaanse inlichtingendiensten informatie hebben dat drie medewerkers van het Wuhan Institute of Virology in november ziek waren, kom daar dan mee op de proppen. Deel het met de Wereldgezondheidsorganisatie in plaats van met kranten. Nu blijft de discussie in de eerste plaats politiek. Ondertussen verliezen we kostbare tijd die we beter kunnen besteden aan de zoektocht naar de dieren die het virus hebben overgebracht. Voor je het weet verschuiven die naar een andere markt in Azië, en begint de ellende straks weer opnieuw.''

Bekijk hieronder onze video's over het coronavirus.

Kamer verdeeld over extra maatregelen voor ongevaccineerden

Vooralsnog is er geen enthousiasme te bespeuren bij partijen in de Tweede Kamer over de optie dat nieuwe maatregelen alleen zouden gelden voor…

Kamer verdeeld over extra maatregelen voor...

01:57

Mike laat zich niet vaccineren en legt die keuze bij Op1 uit

03:39

zwem diploma

Zwemsector met handen in het haar door dreigende...

02:39

**ON
als thuis
niet zove**

02:05

Je las zojuist één van je gratis PREMIUM artikelen.

Onbeperkt lezen op AD.nl en in de app?

Log in als abonnee.

1. Kies je looptijd

Hoe langer de looptijd, hoe voordeliger

MEESTE VOORDEEL

●	24 maanden	4,80 per 4 weken
○	12 maanden	5,60 per 4 weken
○	Maandelijks opzegbaar	6,40 per 4 weken

Na deze periode heeft u een maandelijks opzegbaar abonnement tegen het dan geldende reguliere tarief. Op dit moment is het reguliere tarief 6,95 per 4 weken.

2. Vul je e-mailadres in

voorbeeld@domein.com

Met dit e-mailadres log je in en heb je toegang tot onze website en app.

3. Vul je IBAN-rekeningnummer in

● Automatische incasso

NL91 XXXX 0417 1643 00

Door mijn IBAN-rekeningnummer in te vullen geef ik toestemming voor automatische incasso van 4,80 per 4 weken.

☐ Ik ga akkoord met de actie- en abonnementsvoorwaarden

Doorgaan

Als abonnee van AD.nl ontvang je per mail nieuws, aantrekkelijke aanbiedingen, actualiteiten en productinformatie. Je kan dit wijzigen bij jouw voorkeuren.

LEES MEER

Werknemers Facebook waarschuwden al voor verkiezingen voor polarisatie rond stemfraude

23 oktober Meerdere werknemers en onderzoekers van Facebook waarschuwden in de maanden rondom de Amerikaanse…

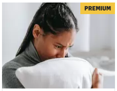

PREMIUM

Een postpartum depressie: ‘Ik voelde geen klik of wowmoment toen hij op me werd gelegd’

17:32

46

Rijtjeshuis in Amsterdam met simpele badkamer en keuken voor 2 miljoen euro te koop

16:24

DURE HOBBY 12

Suzanne: ‘Ik had geld en zat thuis, dus ik heb maandelijks meer dan 1000 euro aan Lego uitgegeven’

10:19

Ruim een ton ingezameld voor familie overleden cameravrouw

23 oktober

Merkel verklapt aan vooravond vertrek wat er gebeurt met haar jasjes

25 oktober Met haar tientallen zo niet honderden gekleurde blazers ontwikkelde de Duitse bondskanselier Angel Merkel (CDU) de afgelopen zestien jaar een eigen kledingstijl die haar handelsmerk werd. Maar wat doet ze eigenlijk met al die jasjes?

UPDATE

Zeven doden na staatsgreep Soedan, regering ontbonden en noodtoestand uitgeroepen

2:10

WUHAN INSTITUTE OF VIROLO

China verwerpt voorstel VS voor nieuw onderzoek oorsprong corona

28 mei

Mike legt bij Op1 uit waarom hij zich niet laat vaccineren

Weinig animo bij politici voor buitensluiten ongevaccineerde

Neem een kijkje in de nieuwe Thalys-treinen

BEKIJK ALLE VIDEO'S

Meld je aan voor de nieuwsbrief

Wij je elke dag de Dagelijkse nieuwsupdate nieuwsbrief van AD ontvangen via e-mail?

E-mailadres

Aanmelden

Wij zijn altijd op zoek naar het laatste nieuws.

Tip de redactie »

Algemeen

- Colofon
- Auteursrecht
- Abonnementsvoorwaarden
- Gebruiksvoorwaarden
- Privacystatement
- Cookiestatement
- Vacatures
- Cookie instellingen

Service

- Klantenservice
- Krant niet bezorgd?
- Mijn account
- Vakantieservice
- Adverteren
- Losse verkoop

Meer AD

- Abonnee worden
- Digitale krant
- Nieuwsbrieven
- Webwinkel
- Kortingscodes
- RSS

Apps

VERKRIJGBAAR VOOR Google Play

VERKRIJGBAAR IN DE App Store

Nieuwsmedia

dpg media

© 2021 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden